

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО

УДК 347.4

ДОГОВІР ПРО ПЕРЕДАННЯ МАЙНОВИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: СПІРНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Леонід Тарасенко

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, Україна, 79000,
e-mail: leonid.tarasenko@lnu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0003-4359-8965*

Присвячено правовому аналізу договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Проаналізовано правову природу цього договору та стан правового регулювання, наукові погляди щодо розуміння поняття та змісту договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Встановлено, що договірні конструкції щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності є різними, і однією з них є договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Доведено, що законодавство у сфері промислової власності потребує суттєвого доповнення в частині визначення особливостей укладення, змісту, припинення договору про передання майнових прав інтелектуальної власності, оскільки станом на сьогодні відповідні спеціальні закони містять лише положення про можливість укладення такого договору. Обґрунтовано, що можливим є відчуження частини прав (певного відсотку прав) на об'єкти права інтелектуальної власності за договором про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, оскільки закон допускає можливість передання прав «частково або у повному складі», це правило є універсальним, стосується всіх об'єктів права інтелектуальної власності, але може здійснюватися з урахуванням специфіки певного об'єкту права інтелектуальної власності та особливостей, встановлених спеціальним законодавством. Доведено, що слід доповнити відповідні законодавчі акти у сфері промислової власності, внівши законодавчу визначеність щодо можливості або ж неможливості відчуження частини майнових прав інтелектуальної власності. Доведено, що договір про передання майнових прав інтелектуальної власності може бути і реальний, і консенсуальний, оскільки момент передання прав може не збігатися з моментом укладення договору. Встановлено, що законодавство про авторське право і законодавство у сфері промислової власності не містить випадків, які пов'язують державну реєстрацію договору з моментом переходу прав за ним до набувача. Обґрунтовано, що для уникнення подвійного тлумачення змісту ч. 2 ст. 1114 Цивільного кодексу України слід внести зміни або ж доповнення до неї, визначивши правові наслідки її недотримання або уточнивши, що означає реєстрація факту передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, оскільки спеціальне законодавство не дає чіткої відповіді на це питання.

Ключові слова: інтелектуальна власність, майнові права інтелектуальної власності, об'єкти авторського права, промислова власність, торговельна марка.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vla.2025.80.181>

© Тарасенко Л., 2025

Постановка проблеми. Договірні конструкції щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності є доволі різними. Так, ЦК України передбачає можливість розпорядження майновими правами інтелектуальної власності здійснюється на підставі таких правочинів: 1) ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності; 2) ліцензійний договір; 3) договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності; 4) договір про передавання виключних майнових прав інтелектуальної власності; 5) інший правочин щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності (ст. 1107 ЦК України).

Одним із таких договорів є договір про передавання майнових прав інтелектуальної власності. Правове регулювання договірних відносин щодо передавання майнових прав інтелектуальної власності є достатнім, але окремі положення потребують деталізації або доповнення, зважаючи на їх неповноту чи дискусійність. Так, цьому договору присвячено ст. 1113 ЦК України. У спеціальному законодавстві маємо лише ст. 49 Закону України «Про авторське право і суміжні права», яка конкретизує положення ЦК України щодо таких договорів, за якими передаються майнові авторські чи суміжні права. Натомість законодавство у сфері промислової власності (Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», Закон України «Про охорону прав на промисловий зразок», Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» та інші) містить лише згадки у спеціальних законах про можливість укладення такого договору, не визначаючи його особливості щодо конкретних об'єктів права промислової власності, що, очевидно, є недоліком правового регулювання. Як наслідок виникають теоретичні дискусії щодо можливості відчуження частини прав за договором про передавання виключних майнових прав інтелектуальної власності щодо змісту договору, щодо державної реєстрації факту передачі прав за таким договором, що вказує на актуальність цього наукового дослідження.

Стан дослідження. Договір про передавання виключних майнових прав інтелектуальної власності впродовж останніх років неодноразово був предметом наукових досліджень різних науковців і зарубіжних, і вітчизняних, серед яких Кодинець А. С., МIRONENKO Н. М., Троцька В. М., Яворська О. С., Якубівський І. Є. та ін. Вказані науковці досліджували різні аспекти щодо договору про передавання виключних майнових прав інтелектуальної власності та висловлювали власні позиції щодо правової природи, порядку укладення договору, його змісту, відмінностей від інших договірних конструкцій, які спрямовані на розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Однак частина їх висновків має дискусійний характер та породжує наукову дискусію щодо поняття та змісту такого договору. Відтак вказане наукове дослідження спрямоване на здійснення наукового аналізу правового регулювання досліджуваних відносин, висловлених у науковій літературі позицій та формування власних висновків щодо договору про передавання виключних майнових прав інтелектуальної власності.

Цілями статті є визначення правової природи договору про передавання виключних майнових прав інтелектуальної власності, його характерних ознак, обґрунтування висновків щодо вдосконалення правового регулювання досліджуваних відносин.

Завданням статті є визначити дискусійні моменти в науковій літературі та чинному законодавстві щодо договору про передавання виключних майнових прав інтелектуальної власності, проаналізувати їх, охарактеризувати шляхи вдосконалення чинного законодавства України у досліджуваній сфері.

Виклад основного матеріалу. У частині 1 ст. 1113 ЦК України наведено визначення договору про передавання майнових прав інтелектуальної власності: за

цим договором одна сторона (особа, що є суб'єктом майнових прав на об'єкт права інтелектуальної власності) передає другій стороні частково або у повному складі ці права відповідно до закону та на визначених договором умовах. Ця норма була конкретизована законодавцем у ч. 1 ст. 49 Закону України «Про авторське право і суміжні права», в якій вказано, що суб'єкт авторського права або суміжних прав може передати (відчужити) свої майнові права на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав будь-якій іншій особі у повному складі на території всіх держав світу або частково на окремі способи використання на території окремих держав світу, або на всі способи використання на території окремих держав світу. У разі передання (відчуження) майнових прав на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав частково майнові права в обсязі, не передбаченому в договорі, є такими, що не передані (не відчужені).

Вважаємо таку конкретизацію слушною, оскільки справді договір про передання майнових прав інтелектуальної власності є подібним за правовою природою до договору купівлі-продажу, оскільки за цими договорами йдеться про відчуження майна, майнових прав. Але подібність полягає лише в тому, що обидва договори спрямовані на відчуження або ж майна (в широкому розумінні цього поняття), або ж майнових прав інтелектуальної власності, водночас ці договори, безумовно відрізняються за змістом. Яворська О. С. цілком справедливо відзначає, що майнові права інтелектуальної власності за своїм змістом відмінні від речових та зобов'язальних прав, що можуть передаватися на підставі договору купівлі-продажу, а відтак такі права передаються на підставі окремих договорів – договорів з розпорядження майновими правами інтелектуальної власності [1, с. 160].

У науковій літературі слушно наголошують на безповоротності відчуження виключних майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності за договором про передання майнових прав інтелектуальної власності [2, с. 6]. Водночас, на відміну від договору купівлі-продажу, за договором про передання майнових прав інтелектуальної власності можна відчужити і всі виключні майнові права інтелектуальної власності, і їх частину. Це свідчить про можливість «розщеплення» майнових прав і відчуження лише окремих із них. Зокрема, Закон України «Про авторське право і суміжні права» у ч. 1 ст. 12 передбачає, що способами використання твору є: відтворення; включення до складеного твору; включення до іншого твору, крім складеного твору; розповсюдження примірників твору; імпорт примірників твору; здавання в найм або в позичку примірників твору; публічне виконання, публічний показ, публічне демонстрування, публічне сповіщення, інтерактивне надання доступу публіці та інші способи доведення до загального відома публіки; переклад; переробка, адаптація, аранжування та інші подібні зміни твору; інші способи використання. Майнове право на використання об'єкту авторського права будь-яким із цих способів може бути відчужено окремо. На це також звертають увагу і в науковій літературі, зазначаючи, що з урахуванням особливостей, притаманних об'єктам авторського права, часткове відчуження авторських прав є можливим з урахуванням і самого об'єкта, і приписів законодавства [3, с. 56]. Наприклад, поширеною є практика відчуження майнових авторських прав на використання твору у цифровому середовищі (в мережі «Інтернет» загалом чи на окремих цифрових платформах [4, с. 64]). Тому особа, яка набуває певні майнові авторські права, отримує за договором певний обсяг майнових прав на об'єкт авторського права чи суміжних прав (і цей обсяг прав вказується у договорі).

Також у науковій літературі висловлюється думка, що при передачі майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти промислової власності не може йтися про

«дроблення цих прав», зокрема, володілець патенту на винахід чи корисну модель, свідоцтва (патенту) на промисловий зразок не може залишити за собою частину прав на використання такого об'єкту [2, с. 6; 5, с. 20]. Вважаємо, що така думка заслуговує на увагу, однак через відсутність відповідного правового регулювання у спеціальному законодавстві у сфері промислової власності (Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», Закон України «Про охорону прав на промисловий зразок», Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» та інші) на практиці нерідко укладаються договори про передачу певного відсотку майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти промислової власності, про що свідчать відкриті публічні дані, які відображено у спеціальній інформаційній системі УКРНОІВІ щодо винаходів, корисних моделей, торговельних марок.

Водночас законодавець у ч. 7 ст. 16 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» допускає можливість передання виключних майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку повністю або щодо частини зазначених у свідоцтві товарів і послуг, не вказуючи про можливість відчуження частини майнових прав інтелектуальної власності в інший спосіб, але і не забороняючи це. Тобто закон дозволяє укласти договір, відповідно до якого відбувається відчуження прав на певні так звані «товарні позиції (або послуги)» (конкретні класи товарів і послуг (МКТП), або частина товарів, послуг у межах певного класу МКТП), які зазначені у свідоцтві на торговельну марку. Закон не вказує прямо на можливість/неможливість «розщеплення» майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку з відчуженням певного відсотку прав. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» та Закон України «Про охорону прав на промисловий зразок» містить подібні за змістом норми, відповідно до яких володілець патенту (власник зареєстрованого промислового зразка) може передавати на підставі договору виключні майнові права інтелектуальної власності на винахід (корисну модель) чи промисловий зразок будь-якій особі, яка стає його правонаступником. Знову ж таки, законодавець оминає питання про можливість/неможливість відчуження частини прав (певного відсотку цих прав).

Вважаємо, що слід доповнити відповідні законодавчі акти у сфері промислової власності, внівши законодавчу визначеність щодо можливості або ж неможливості відчуження частини майнових прав інтелектуальної власності, оскільки думки у науковій літературі і випадки, які мають місце у практичній діяльності, розділилися. На нашу думку, можливим є відчуження частини прав (певного відсотку прав) на об'єкти промислової власності за договором про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, оскільки законодавець у ч. 1 ст. 1113 ЦК України допускає можливість передання прав «частково або у повному складі», це правило є універсальним, стосується всіх об'єктів права інтелектуальної власності, але може здійснюватися з урахуванням специфіки певного об'єкту права інтелектуальної власності та особливостей, встановлених спеціальним законодавством (наприклад, у сфері авторського права щодо торговельних марок, щодо об'єктів патентного права, щодо промислових зразків тощо).

Договір про передання майнових прав інтелектуальної власності може бути оплатним або безоплатним. У Законі України «Про авторське право і суміжні права» про це прямо зазначено, зокрема, як вбачається з ч. 2 ст. 48 цього закону в будь-якому договорі щодо розпоряджання майновими правами на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав визначаються: розмір чи спосіб визначення плати (винагороди) або зазначення про безвідплатний характер договору. В загальних

положеннях про договори щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності (глава 75 ЦК України) такої норми немає, однак у даному випадку слід застосовувати положення ч. 5 ст. 626 ЦК України, в якій вказано, що договір є відплатним, якщо інше не встановлено договором, законом або не впливає із суті договору. Тому в договорі сторони можуть самостійно вказати про його безвідплатність. У науковій літературі вказують, що в разі безоплатності такого договору, він може трактуватися як договір дарування виключних майнових прав [6, с. 47]. Вважаємо, що у даному випадку не змінюється правова природа договору, і він і надалі розглядається саме як договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, але який є безоплатним, оскільки, якщо тлумачити безоплатність договору як фактор, який перетворює цей договір у договір дарування, тоді змінюється і правова природа договору і відповідне правове регулювання.

У ч. 1 ст. 1113 ЦК України законодавець також конкретизує, що предметом договору про передання майнових прав не можуть бути об'єкти і майнові права, яких не існувало на момент укладання договору. Ця норма є слушною, оскільки справді не можна передати те, чого немає на момент укладення договору. Непоодиноким є договірною практика укладення договорів про передання майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти, яких юридично ще не існує, зокрема, йдеться про договори предметом яких є майнові права на торговельні марки, промислові зразки, інші об'єкти промислової власності, які юридично не виникли, оскільки, для прикладу, позначення як потенційна торговельна марка, чи дизайн виробу як потенційний промисловий зразок лише є об'єктом заявки, яка подана в УКРНОІВІ і знаходиться там на розгляді. Натомість права на зареєстрований промисловий зразок діють від дати, що настає за датою державної реєстрації промислового зразка, за умови сплати збору за підтримання їх чинності (ч. 1 ст. 20 Закону України «Про охорону прав на промисловий зразок») або ж набуття права на торговельну марку засвідчується свідоцтвом (ч. 3 ст. 5 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»). Тому в таких випадках, коли предметом договору про передання майнових прав є об'єкти і майнові права, які не існують на момент укладення договору, вважаємо договір слід трактувати як неукладений, і права та обов'язки сторін не виникають.

Звертаємо увагу на форму договору про передання майнових прав інтелектуальної власності. Зокрема, такий договір укладається у письмовій формі, і у разі недодержання письмової (електронної) форми договору такий договір є нікчемним (ч. 2 ст. 1107 ЦК України). Водночас абз. 3 ч. 2 ст. 1107 ЦК України передбачає виняток з цього правила: законом можуть бути встановлені випадки, в яких договір щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності може укладатись усно. Однак щодо договору про передання майнових прав інтелектуальної власності таких винятків справедливо немає. Єдина згадка про можливість укладення договору щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності в усній формі міститься у ч. 2 ст. 48 Закону України «Про авторське право і суміжні права», в якій вказано, що договір про використання твору в періодичних виданнях (газетах, журналах, електронних засобах масової інформації тощо) може укладатись в усній формі (вважаємо цю норму спірною та такою, що потребує конкретизації, оскільки у разі виникнення спору щодо правомірності використання твору на підставі усної згоди автора (суб'єкта майнових авторських прав) саме редакція газети, журналу тощо повинна довести належними доказами отримання згоди автора на публікацію в усній формі, що може бути особливо складно в разі наявності заперечень автора).

Відповідно до ч. 2 ст. 1113 ЦК України умови договору про передання майнових прав інтелектуальної власності на інший строк, ніж визначено законом, або що погіршують становище творця відповідного об'єкта або його спадкоємців порівняно із становищем, передбаченим цим Кодексом та іншим законом, чи обмежують право творця на створення інших об'єктів, є нікчемними. Ця норма спрямована на охорону прав творця та його спадкоємців.

Важливо також те, що укладення договору про передання майнових прав інтелектуальної власності (незалежно від об'єкту права інтелектуальної власності, майнові права на який передаються) не впливає на ліцензійні договори, які було укладено раніше (ч. 3 ст. 1113 ЦК України). В науковій літературі слушно наголошують, що слід доповнити цю норму ЦК України положенням про те, що до дати укладання договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності особа, що має виключні майнові права, має повідомити іншу сторону про ліцензійні договори, які були укладені раніше, та їх умови [7, с. 116]. Погоджуємося з таким твердженням та вважаємо, що дійсно набувач майнових прав інтелектуальної власності має право володіти інформацією про своєрідні «обтяження», які супроводжують набуті права, оскільки наявність ліцензійного договору може або обмежити набувача прав у їх здійсненні, або створити йому певну конкуренцію у господарській діяльності.

У науковій літературі вказують, що договори про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності є безстроковими, оскільки спрямовані на безповоротне відчуження виключних майнових прав інтелектуальної власності [8, с. 35]. Справді, договір може містити окремі строки виконання певних обов'язків сторін, водночас передання (відчуження) прав відбувається з моменту його укладення, якщо інше не встановлено самим договором або законом. Водночас слід зважати на строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності, які передаються за таким договором, адже набувач володітиме ними лише в межах цих строків (і то за умови сплати зборів за підтримку чинності прав на об'єкти промислової власності).

Ба більше, звертаємо увагу на формулювання, вжите законодавцем у визначенні договору про передання майнових прав інтелектуальної власності: «одна сторона *передає* другій стороні права ...» (ч. 1 ст. 1113 ЦК України), що свідчить про те, що договір є реальним, а не консенсуальним, і передача прав відбувається з моменту укладення договору. Водночас вважаємо, що такий висновок впливає з дослівного аналізу визначення вказаного договору, однак, на нашу думку, договір про передання майнових прав інтелектуальної власності може мати і консенсуальну природу, оскільки сторони можуть погодити порядок передання (відчуження) майнових прав інтелектуальної власності, зокрема, шляхом підписання акту приймання передачі прав, або ж після передачі об'єкту права інтелектуальної власності (наприклад, примірнику твору) тощо. У таких випадках укладення договору не збагатиться з моментом передання майнових прав інтелектуальної власності, що свідчитиме про консенсуальний характер такого договору. Наприклад, у судовій справі за позовом Valvidia Business Company Ltd. До ТЗОВ «Карпат-Вин Еталон», ТЗОВ «Котнар Хілл» про визнання недійсним договору про передання виключних майнових прав на торговельну марку, визнання власником свідоцтва на торговельні марки, заборону використання торговельних марок та відшкодування збитків, суд встановив, що відповідно до п. 2.1. договору про передання виключних майнових прав на торговельну марку сторони погодили, що передача ТМ ТОВ «Котнар Хілл» на користь ТОВ «Карпат-Вин Еталон» здійснюється шляхом опублікування в офіційному

бюлетені «Промислова власність» та внесення змін до Державного реєстру свідоцтв України на торговельні марки відомості про передачу права власності на ТМ. Зважаючи на це, суд констатував, що в момент укладення договору передача прав не відбулася [9]. Відтак, на нашу думку, договір про передання майнових прав інтелектуальної власності може бути і реальний, і консенсуальний.

Майнові права інтелектуальної власності переходять до набувача за договором про передання майнових прав інтелектуальної власності з моменту його укладення, якщо інше не встановлено договором або законом (ч. 4 ст. 1113 ЦК України). На практиці інколи сторони в такому договорі роблять прив'язку щодо моменту передачі прав, наприклад, таким моментом може бути опублікування інформації про передачу прав за договором у Бюлетені «Промислова власність». Але така практика є поодиноким, і вона притаманна відчуженню прав на об'єкти промислової власності (трапляється зрідка) [9].

Також законодавець вказує у ч. 4 ст. 1113 ЦК України, що майнові права інтелектуальної власності, набуття яких відповідно до положень цього Кодексу чи іншого закону пов'язується із їх державною реєстрацією, переходять до набувача за договором про передання майнових прав інтелектуальної власності з моменту такої державної реєстрації. Водночас станом на сьогодні законодавство про авторське право і законодавство у сфері промислової власності не містить таких випадків, які пов'язують державну реєстрацію договору з моментом переходу прав за ним до набувача. Однак з цього приводу слід звернути увагу на нещодавню Постанову Верховного Суду від 13.03.2025 р. [10]. У ній надано тлумачення ч. 2 ст. 1114 ЦК України. Так, відповідно до ч. 2 ст. 1114 ЦК України факт передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, які відповідно до цього Кодексу або іншого закону є чинними після їх державної реєстрації, підлягає державній реєстрації. Верховний Суд з цього приводу зазначає, що факт зміни суб'єкта майнових прав на торговельну марку на підставі договору про передання виключних майнових прав обов'язково має реєструватися у відповідному реєстрі у порядку, встановленому законодавством України. Такі правила застосовуються щодо майнових прав на торговельну марку. Державний реєстр відображає факт зміни суб'єкта прав, що має вагоме значення в разі виникнення необхідності забезпечення захисту права інтелектуальної власності; у частині другій статті 1114 ЦК України вказується про державну реєстрацію факту передачі майнових прав, і це доволі своєрідна правова конструкція, яка, очевидно, відрізняється від державної реєстрації правочинів (ст. 210 ЦК України) та від державної реєстрації речових прав (ч. 4 ст. 334 ЦК України) [10].

Погоджуємося з Верховним Судом, що обов'язковість реєстрації факту передання виключних майнових прав інтелектуальної власності не належить до вимог щодо форми договору про передання майнових прав інтелектуальної власності, тому її відсутність не є підставою його недійсності, і договір вважається дійсним, якщо він укладений у письмовій формі і підписаний сторонами. Водночас Верховний Суд у вказаній Постанові зазначає, що державна реєстрація факту передання виключних майнових прав інтелектуальної власності призначена для посвідчення й надання юридичного значення факту передачі прав, тому до моменту державної реєстрації майнові права інтелектуальної власності в набувача не виникають [10]. На правах наукової дискусії зазначаємо, що висновок Верховного Суду вважаємо дискусійним, оскільки, зважаючи на позицію Верховного Суду, з одного боку – договір про передачу прав інтелектуальної власності є чинним, але з іншого – права у набувача не виникають. Але ж, чому не виникають ці права? Виникає питання, а хіба норма

ЦК України визначає правові наслідки нереєстрації факту передання виключних майнових прав інтелектуальної власності? Ні, ця норма не визначає жодних правових наслідків. Відтак Верховний Суд перебирає на себе функції законодавця, надаючи розширене тлумачення ч. 2 ст. 1114 ЦК України.

Позиція Верховного Суду, безумовно, заслуговує на увагу. Але слід зважати на те, що є договір, який є чинним з моменту досягнення згоди по всіх істотних умовах, і який укладено в належній (письмовій) формі. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» (як інше законодавство у сфері промислової власності, а не лише ЦК України), не прив'язує момент виникнення прав набувача за договором до факту державної реєстрації. Спеціальне законодавство чітко вказує, що «сторона договору має право на інформування невизначеного кола осіб про передачу права власності на торговельну марку або видачу ліцензії на використання торговельної марки. Таке інформування здійснюється шляхом публікації в Бюлетені відомостей в обсязі та порядку, встановлених НОІВ, з одночасним внесенням їх до Реєстру» (ч. 9 ст. 16 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»). В Бюлетені публікується інформація про ФАКТ передачі прав за договором. І це, на нашу думку, і є правовий наслідок державної реєстрації ФАКТУ передачі прав. Тому вважаємо, що факт передачі прав за договором хоча і підлягає державній реєстрації, однак він не впливає на момент набуття майнових прав інтелектуальної власності набувачем за договором. Однак для уникнення двоякого трактування змісту ч. 2 ст. 1114 ЦК України слід внести зміни або ж доповнення до неї, визначивши правові наслідки її недотримання, або уточнивши, що означає реєстрація факту передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, оскільки спеціальне законодавство не дає чіткої відповіді на це питання.

Висновки. Договір про передання майнових прав інтелектуальної власності є однією з форм розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Законодавство у сфері промислової власності потребує суттєвого доповнення в частині визначення особливостей укладення, змісту, припинення договору про передання майнових прав інтелектуальної власності, оскільки станом на сьогодні відповідні спеціальні закони містять лише згадку про можливість укладення такого договору. Цей договір про передання майнових прав інтелектуальної власності може бути і реальний, і консенсуальний, оскільки момент передання прав може не збігатися з моментом укладення договору. За договором про передання майнових прав інтелектуальної власності можливим є відчуження і всіх прав, і частини прав (зокрема і певного відсотку прав), це правило, наведене у ЦК України, є універсальним та стосується всіх об'єктів права інтелектуальної власності.

Вважаємо, що для уникнення двоякого трактування змісту ч. 2 ст. 1114 ЦК України слід внести зміни або ж доповнення до неї, визначивши правові наслідки її недотримання або уточнивши, що означає реєстрація факту передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, оскільки спеціальне законодавство не дає чіткої відповіді на це питання.

Список використаних джерел

1. Яворська О. Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності за законодавством України. *Вроцлавсько-Львівський юридичний збірник*. 2017. № 8. С. 153–163.
2. Кодинець А. С. Договірні відносини у сфері передання майнових прав інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2015. № 2. С. 5–13.

3. Іваночко І. Б., Паєнок А. О. Правова характеристика договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності як підстави для виникнення правонаступництва щодо майнових авторських прав. *Право і суспільство*. 2021. № 5. С. 55–64.
4. Тарасенко Л. Л. Авторське право у цифрову епоху: основні тенденції і зміни. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2022. № 75. С. 61–72.
5. Якубівський І. Є. Часткове передання майнових прав інтелектуальної власності. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2016. № 1. С. 17–24.
6. Бажанов В. Загальна характеристика договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності в авторському праві. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки*. 2012. № 94. С. 46–49.
7. Троцька В. М. Зобов'язання сторін договору про передання майнових прав інтелектуальної власності у випадку наявності ліцензійних договорів, укладених раніше. *Приватне право і підприємництво*. 2016. № 15. С. 112–116.
8. Договірні форми розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права / за наук. ред. Н. М. Мироненко ; НДІ ІВ НАПрН України. Київ : Інтерсервіс. 2014. 248 с.
9. Рішення Господарського суду міста Києва від 12.02.2025 р. *Справа № 910/9005/23*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125600684> (дата звернення: 30.03.2025).
10. Постанова Верховного Суду від 13.03.2025 р. *Справа № 757/49581/23*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126020997> (дата звернення: 30.03.2025).

References

1. Yavors'ka, O. (2017). Dohovory schodo rozporiadzhennia majnovymy pravamy intelektual'noi vlasnosti za zakonodavstvom Ukrainy. *Vrotslavs'ko-L'vivs'kyj iurydychnyj zbirnyk*, 8, 153–163.
2. Kodynets', A. S. (2015). Dohovirni vidnosyny u sferi peredannia majnovykh prav intelektual'noi vlasnosti. *Teoriia i praktyka intelektual'noi vlasnosti*, 2, 5–13.
3. Ivanochko, I. B., Paienok, A. O. (2021). Pravova kharakterystyka dohovoru pro peredannia vykliuchnykh majnovykh prav intelektual'noi vlasnosti iak pidstavy dlia vynykennia pravnastupnytstva schodo majnovykh avtors'kykh prav. *Pravo i suspil'stvo*, 5, 55–64.
4. Tarasenko, L. L. (2022). Avtors'ke pravo u tsyfrovu epokhu: osnovni tendentsii i zminy. *Visnyk L'vivs'koho universytetu. Seriya iurydychna*, 75, 61–72.
5. Yakubiv's'kyj, I. Ye. (2016). Chastkove peredannia majnovykh prav intelektual'noi vlasnosti. *Teoriia i praktyka intelektual'noi vlasnosti*, 1, 17–24.
6. Bazhanov, V. (2012). Zahal'na kharakterystyka dohovoru pro peredannia vykliuchnykh majnovykh prav intelektual'noi vlasnosti v avtors'komu pravi. *Visnyk Kyivs'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Yurydychni nauky*, 94, 46–49.
7. Trots'ka, V. M. (2016). Zobov'iazannia storin dohovoru pro peredannia majnovykh prav intelektual'noi vlasnosti u vypadku naiavnosti litsenzijnykh dohovoriv, ukladenykh ranishe. *Pryvatne pravo i pidpryiemnytstvo*, 15, 112–116.
8. Myronenko, N. M. (2014). *Dohovirni formy rozporiadzhannia majnovymy pravamy na ob'ekty avtors'koho prava*. Kyiv : Interservis, 248.
9. Rishennia Hospodars'koho sudu mista Kyieva (2025). *Sprava № 910/9005/23*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125600684>.
10. Postanova Verkhovnoho Sudu (2025). *Sprava № 757/49581/23*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126020997>.

**INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS TRANSFER CONTRACT:
CONTROVERSIAL ASPECTS OF LEGAL REGULATION*****Leonid Tarasenko***

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79000,
e-mail:leonid.tarasenko@lnu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0003-4359-8965*

The article considers the legal analysis of the contract on the transfer of exclusive property rights of intellectual property. The author analyzes the legal nature of this contract and the state of its legal regulation, doctrinal views on understanding the concept and content of the contract on the transfer of exclusive property rights of intellectual property. It is established that contractual structures for the disposal of property rights of intellectual property are different, and one of them is the contract on the transfer of exclusive property rights of intellectual property. It is proved that the legislation in the field of industrial property requires significant additions in terms of determining the features of the conclusion, content, termination of the contract on the transfer of property rights of intellectual property, since as of today the relevant special laws contain only provisions on the possibility of concluding such a contract. It is substantiated that it is possible to alienate part of the rights (a certain percentage of rights) to objects of intellectual property rights under the contract on the transfer of exclusive intellectual property rights, since the law allows the possibility of transferring rights "in part or in full", this rule is universal, applies to all objects of intellectual property rights, but can be carried out taking into account the specifics of a particular object of intellectual property rights and the features established by special legislation. It is emphasized that the relevant legislative acts in the field of industrial property should be supplemented by introducing legislative certainty regarding the possibility or impossibility of alienating part of the intellectual property rights. It is stated that the contract on the transfer of intellectual property rights can be both real and consensual, since the moment of transfer of rights may not coincide with the moment of conclusion of the agreement. It is established that the legislation on copyright and legislation in the field of industrial property does not contain cases that link the state registration of the contract with the moment of transfer of rights under it to the acquirer. It is substantiated that in order to avoid double interpretation of the content of Part 2 of Article 1114 of the Civil Code of Ukraine, it is necessary to make amendments or additions to it, determining the legal consequences of its non-compliance, or clarifying what registration of the fact of transfer of exclusive property rights to intellectual property means, since special legislation does not provide a clear answer to this question.

Keywords: intellectual property, property rights to intellectual property, objects of copyright, industrial property, trademark.

*Стаття: надійшла до редакції 11.04.2025
прийнята до друку 22.05.2025*